

Kivonat

Mely készült Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2025. május 27. napján tartott ülése jegyzőkönyvéből

azaz 9 igen, 0 nem, 0 tartózkodás
mellett az alábbi határozatot hozta:

Nyíradony Város Önkormányzat Képviselő-testületének 102/2025. (V.27.) határozata

az önkormányzat 2025-2029 időszakra vonatkozó gazdasági programjának elfogadásáról

Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testülete:

Nyíradony Város Önkormányzat képviselő-testülete Magyarország helyi önkormányzatiról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ban meghatározottakra figyelemmel az alábbi határozatot hozta:

a Képviselő-testület elfogadja Nyíradony Város Önkormányzat 2025-2029 időszakra vonatkozó gazdasági programját.

Az elfogadott program jelen határozat melléklete.

- **Felelős:** Szilágyi Zoltán Tibor polgármester
- **Határidő:** folyamatos

kmf.

Szilágyi Zoltán Tibor sk.
polgármester

dr. Dáskál Tibor Ákos sk.
jegyző

a kiadmány hitelül:

Kiss-Bucsek Szilárd

Nyíradony Város Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja (2025–2029)

1. Bevezető

A gazdasági program elkészítése a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a alapján történt.

A gazdasági program a képviselő-testület megbízásának időtartalmára, vagy az azt meghaladó időszakra szól. Elkészítésének célja, hogy a képviselő-testület egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön, és a lehetőségek figyelembevétele mellett fejlődjön.

Célja, hogy a képviselő-testület működését egységes, előre meghatározott célrendszer mentén irányítsa, és a helyi társadalmi, gazdasági és környezeti adottságok figyelembevételével biztosítsa a fejlődést. A dokumentum alapot szolgáltat a települési költségvetés tervezéséhez, a fejlesztési döntések megalapozásához, valamint a hosszú távú stratégiai célok kijelöléséhez.

A program figyelembe veszi:

- a vármegyei területfejlesztési elképzeléseket,
- a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeit,
- a közszolgáltatások színvonalának megőrzését és javítását.

A dokumentumban megfogalmazott elveket és célokat az önkormányzat minden gazdasági természetű döntésénél alkalmazni kívánja – különös tekintettel az **éves költségvetési rendeletek** elfogadására és módosítására.

2. Történeti visszatekintés és helyzetelemzés

Nyíradony közigazgatási szerepe több mint egy évszázados múltra tekint vissza, szorosan kapcsolódva a **Ligetalja járás** történetéhez.

- **1887-ben** Nyíradony lett a megalakuló Ligetalja járás székhelye, amely Szabolcs vármegye egyik legelmaradottabb térsége volt.
- **1906-ban** elveszítette járási központi szerepét, amikor a járás központja Nyíracsalett.
- **1926-ban**, a Károlyi család közreműködésével újjáépült a főszolgabírói hivatal Nyíradonyban, így a város ismét járási központ lett.
- **1950-ben** a kommunista közigazgatási reformok során a járások megszűntek.
- **1992. február 28-án** Nyíradony városi rangot kapott.
- **2012-ben** a város ismét járási székhely lett, ezzel megerősítve központi szerepét.

Nyíradony járási központként fontos szerepet tölt be a közigazgatásban, a gazdaságban és a társadalmi életben. A járási hivatal, valamint a városban működő oktatási, szociális és egészségügyi intézmények révén a térség központi szolgáltató szerepét látja el.

Az önkormányzat több szociális, gyermekjóléti és bölcsődei feladatot **társulási formában** lát el a környező településekkel együtt, Nyíradony mint gesztor önkormányzat. Ez a forma **többszörös forráshoz juttatja** a települést és erősíti központi szerepét.

Az önkormányzat jelenleg likviditási nehézségekkel küzd, és gazdasági-pénzügyi helyzete a jelenlegi szervezeti struktúra és megszokott működési mechanizmusok mellett nem fenntartható.

Az önkormányzat 2020.01.01. – 2024.09.30. közötti gazdálkodása során számos problémát azonosítottak:

- **Túlköltekezés**, részben szabálytalan és pénzügyileg átgondolatlan döntések.
- Az intézményrendszer **nem alkalmazkodik a rendelkezésre álló likviditási lehetőségekhez**.
- Több mint **250 millió forint** értékű támogatási előleget az önkormányzat **nem a projektekhez kötötten** használt fel, mely összegek **nem kerültek visszatöltésre** a Magyar Államkincstár által vezetett célszámlákra.
- A **Nyíradonyi Vagyongkezelő Nonprofit Kft.** (alapítva: 1994. június 21.) a város kötelező feladatainak jelentős részét látja el, azonban működése nem minden esetben hatékony.

A 2024-ben hivatalba lépett új önkormányzati vezetés egy olyan költségvetési helyzettel szembesült, amely:

- Jelentős **szállítói tartozásokkal** terhelt,
- A működéshez **hitel felvételére** kényszerült,
- **Forráshiányokat** mutat a célelszámolási alszámlákon.

3.1. A helyi gazdaságpolitika alapelvei és célkitűzései

3.1.1. Alapelvek

Az önkormányzat az alábbi alapelvek figyelembevételével kívánja megvalósítani gazdasági programját, biztosítva ezzel a pénzügyi stabilitás helyreállítását és a fenntartható fejlődést:

1. Átláthatóság és nyilvánosság

Az önkormányzat elkötelezett a közpénzek átlátható és felelősségteljes kezelésében. Ennek érdekében minden pénzügyi adatot és döntést nyilvánosságra hozunk, biztosítva a lakosság számára a hozzáférést a költségvetési információkhoz és a gazdálkodás részleteihez. Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) és a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) ajánlásait figyelembe véve törekszünk a közpénzekkel való gazdálkodás átláthatóságának növelésére.

2. Fenntarthatóság

A gazdasági döntések során figyelembe vesszük a hosszú távú környezeti, társadalmi és gazdasági hatásokat. Célunk olyan gazdálkodási gyakorlatok alkalmazása, amelyek biztosítják a természeti erőforrások megőrzését és a közösség jólétét. Az ökológiai gazdálkodás alapelveit követve törekszünk a helyi erőforrások és a természetes rendszerek tiszteletben tartására.

3. Realitás és következetesség

A reális jövőkép kialakításához tisztában kell lenni a város anyagi kondícióival, a várható tendenciákkal. Olyan döntéseket kell hozni évről évre, hogy minden évben tudjunk működni, és a fejlesztési lehetőségeknek is legyen forrása. Szem előtt kell tartani, hogy a központi támogatás évről évre csökken, csökken a lakosság szám, ezért a pénzügyi politikánkat a következők szerint kell alakítani:

- 1./ Takarékos gazdálkodás és a működési költségek racionalizálása,
- 2./ A pályázati lehetőségek maximális kihasználása olyan területeken is, ahol önkormányzati támogatást lehet ezzel kiváltani,
- 3./ Nyíradonyi Vagyonkezelő Nonprofit Kft. működésének hatékony és gazdaságos kialakítása,
- 4./ A középületek energetikai felhasználásának korszerűsítése,
- 5./ A közmunka program, a foglalkoztatás illetve a munkahelyteremtés lehetőségének kihasználása.
- 6./ Elsősorban olyan pályázati célokat kell kitűzni, amelyek a fizikai megvalósítást követően nem, vagy csak kis mértékben tartalmazznak fenntartási költségeket.

3.2. Gazdaságpolitikai célok

1. **Takarékos gazdálkodás és költségracionalizálás**
2. **Pályázati lehetőségek maximális kihasználása**
3. **A Vagyonkezelő Kft. hatékonyabb működtetése**
4. **Energetikai korszerűsítés középületeken**
5. **Közmunka és munkahelyteremtési lehetőségek bővítése**
6. **Olyan projektek támogatása, melyek nem igényelnek jelentős fenntartási költséget**

4. A gazdasági program anyagi alapjának megteremtése

A gazdasági program céljainak megvalósításához elengedhetetlen:

- A pályázati források figyelemmel kísérése, igénylése,
- A működési bevételek növelése,
- Intézményi kiadások csökkentése,
- Az intézmények ösztönzése saját bevételeik növelésér, valamint a
- A támogatási rendszer lehetőségeinek kihasználása, az elérhető legkedvezőbb támogatások felkutatása

5. Gazdasági program és jövőkép

A gazdasági program alapvető célja Nyíradony város hosszú távú fejlődési irányainak meghatározása, figyelembe véve a település jelenlegi pénzügyi helyzetét és jövőbeli lehetőségeit. A program a rendelkezésre álló forrásokat a leghatékonyabban kívánja felhasználni, kiemelt figyelmet fordítva az élhető környezet megőrzésére, a gazdaság fejlesztésére, valamint a lakosság életminőségének javítására.

5.1. Településfejlesztés

- **Településképi arculat fejlesztése:** közterületek, épületek, közösségi terek esztétikai és funkcionális megújítása. A barátságos, szép kisváros ideáljának kialakítása és további folyamatos fejlesztése.
- **Központi szerep betöltését** szolgáló intézményhálózat folyamatos fejlesztésének elősegítése.
- **Belterületi és külterületi utak korszerűsítése,** állapotmegóvás, forgalombiztonsági fejlesztések.
- **Fenntartható közlekedés:** kerékpárutak, gyalogosbarát övezetek kialakítása, közösségi közlekedés fejlesztése.
- **Zöldfelületek bővítése és fenntartása:** parkosítás, városi fásítás, rekreációs területek fejlesztése.
- **Ingatlanhasznosítási koncepció:** az önkormányzati ingatlanvagyon racionális, célzott hasznosítása.

A településfejlesztés fogalmát legtágabban értelmezve az önkormányzat legfontosabb feladata a helyi közszolgáltatások minél magasabb színvonalon történő ellátása és az ehhez szükséges személyi és tárgyi feltételek folyamatos biztosítása.

5.2. Városüzemeltetés

A városüzemeltetés célja a város normális, mindennapi működéséhez szükséges infrastrukturális feltételek biztosítása minden évszakban. Az önkormányzat szűkös anyagi erőforrásai miatt a lehető leggazdaságosabb, költségkímélő megoldásokat kell megtalálni.

Célkitűzések:

- Az utak, járdák állapotának, minőségének javítása.
- Parkosítás, virágosítás, a köztisztaság további fejlesztése.
- Piacsarnok és környezetének felújítása, aszfaltozás.
- A sportpálya környezetének, épületének felújítása.
- A téli hóeltakarítás és síkosság mentesítés magas színvonalú biztosítása úgy a főbb gyalogos, mint az autós útvonalokon.

Az önkormányzatnak át kell tekinteni a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módját és lehetőségeit, a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát.

Az önkormányzat bérletállománya tekintetében a vagyon megérzésére, fejlesztésére és lehetőség szerinti gyarapítására kell törekedni.

Az egyéb üzleti vagyontárgyak (pl. nem lakáscélú helységek, termőföldek) tekintetében javaslatokat kell kidolgozni az üzleti vagyon vonatkozásában az egyes vagyontárgyak megfelelő kihasználására, értéknövelő beruházásokra és telekalakításokra, valamint egyes, nélkülözhető vagyontárgyak értékesítésére.

Fontos, hogy az esetleges értékesítések átlátható módon, nyilvánosan, versenyeztetéssel, reális piaci áron történjenek.

A hasznosítás tekintetében folyamatosan szükség lesz a meglévő bérlakások és egyéb helységek állagjavító felújítására, korszerűsítésére. Mivel önkormányzatunk anyagi lehetőségei szűkösek, ezen célt is lehetőség szerint pályázati forrásból kell megvalósítani.

Figyelembe kell azonban venni, hogy a piaci alapon hasznosított lakóinganok esetében nincsenek felújításra fordítható pályázati források, azonban gyakran ezen ingatlanjaink igényelnének sürgős felújítást.

Az önkormányzatnak a likviditási helyzet javulása után lesz lehetősége ezen ingatlanok önerőből történő felújítására.

A közfoglalkoztatás területén önkormányzatunk az előző ciklusban is törekedett a lehetőségek minél nagyobb kihasználására, és ezt a jövőben is fenn kívánja tartani. Tudomásul kell azonban venni, hogy az engedélyezett létszám és a támogatás mértéke folyamatosan csökken, és a közfoglalkoztatás szabályai a jövőben várhatóan szigorodni fognak. Törekedni kell azonban arra, hogy településeünkön a közfoglalkoztatás a jövőben is értékteremtő legyen, és teljesüljenek a pályázatokban és a hatósági szerződésekben kitűzött célok.

A Nyíradonyi Vagyonkezelő Nonprofit Kft működését racionalizálni szükséges, elengedhetetlen egy gazdaságosabb és transzparens működés kialakítása.

A közszolgáltatásokat (közvilágítás, karbantartás) költséghatékonyan és fenntartható módon kell ellátni.

Fontos feladat még a digitális ügyintézés bővítése, a városüzemeltetési folyamatok informatizálása.

5.3. Közszolgáltatások

Fontosnak tartjuk az egészségügyi ellátás színvonalának növelése: háziorvosi és fogorvosi praxisok fenntartásával, eszközfejlesztéssel valamint a telemedicina támogatásával.

A szociális ellátórendszer a szociális szolgáltatások területén továbbra is intézményi társulásban szeretnénk ellátni a hatékonyságának növelése, elérhető szolgáltatások körének bővítésével

Az oktatás és nevelés feladatának ellátásában az óvodák, bölcsődék infrastrukturális fejlesztése, pedagógus-utánpótlás ösztönzése szükséges.

5.4. Befektetés támogatás

- **Helyi gazdaságfejlesztési stratégia:** ipari, logisztikai és mezőgazdasági befektetők ösztönzése.
- **Ipari park** fejlesztése, bővítése,
- **Befektetőbarát környezet kialakítása:** ipari területek előkészítése, infrastruktúrafejlesztés, engedélyezési folyamatok egyszerűsítése.
- Együttműködés a **Hajdú-Bihar Vármegyei Fejlesztési Ügynökséggel** és a kamarákkal.

5.5. Munkahelyteremtés

- **Foglalkoztatási partnerségek kialakítása** a helyi vállalkozásokkal, közép vállalatokkal.
- **Közfoglalkoztatás és átképzés:** programok indítása a munkaerőpiaci visszaintegrálás érdekében.
- **Fiatalok számára gyakornoki programok,** valamint a helyi vállalkozásokba történő beilleszkedést támogató kezdeményezések.

6. Konkrét fejlesztések (2025–2029)

Az alábbi fejlesztések a programidőszak alatt kiemelt prioritást élveznek:

1. **Külterületi utak szilárd burkolattal való ellátása** (pl. Szatmári út).
2. **Energetikai fejlesztések:** önkormányzati épületek szigetelése, napelem-telepítés, közvilágítás korszerűsítése
3. **Intézményi infrastruktúra korszerűsítése** – óvodák, bölcsődék, idősok otthona felújítása.
4. **Kulturális infrastruktúra javítása** a központban lévő valamint az aradványpusztai művelődési ház korszerűsítésével
5. **Zöldfelület-fejlesztés és rekreációs terek kialakítása** – sportpark, játszóterek, közösségi kertek.
6. **Élhető város program folytatása,** sétány kialakítása, közparkolók bővítése a belvárosban a zöldfelületek egyidejű növelésével.
7. **Digitális fejlesztések:** városi informatikai rendszer, honlap- és mobilapplikáció-fejlesztés a lakosság jobb tájékoztatásához.
8. **Ipari park továbbfejlesztése és bővítése.**

Jelenleg elsődleges célunk a megkezdett fejlesztési projektek folytatása és sikeres lezárása. A fizikai megvalósítást azonban több esetben akadályozzák az alszámlákon jelentkező forráshiányok, valamint a kivitelezés helyszínénél szolgáló ingatlanok rendezetlen tulajdonviszonyai és a tisztázatlan műszaki tartalmak.

A beruházások terén a jelenlegi likviditási helyzet javulásáig előnyt élveznek azok a fejlesztések, amelyek teljes mértékben vissza nem térítendő, 100%-os támogatási intenzitású pályázati forrásból valósulhatnak meg. Amennyiben pénzügyi mozgásterünk bővül, lehetőség nyílik az önrészt igénylő pályázati lehetőségek kihasználására is, a közösség számára valóban szükséges fejlesztések megvalósítása érdekében.

Minden új beruházás tervezésénél és indításánál kiemelten fontos szempont kell legyen a projekt indokoltsága, a meglévő programokhoz és stratégiai célokhoz való illeszkedése, valamint a hosszú távú fenntarthatóság biztosítása.

7. Fejlesztési elképzelések (stratégiai célok)

A stratégiai célok hosszabb távra – cikluson is túlnyúlóan – biztosítják a fenntartható fejlődést:

- **Kistérségi együttműködések bővítése** közszolgáltatások, fejlesztési források elérésére.
- **Okos város (smart city) koncepció** fokozatos bevezetése: okos közvilágítás, közlekedési szenzorok, közösségi WiFi.
- **Kulturális identitás erősítése:** helyi értékek feltérképezése, Ligetalja örökségturisztikai program megvalósítása.
- **Fenntartható városkonceptió:** klímatudatos beruházások, zöld közlekedés, közösségi energia.
- **Fiatalok helyben tartása:** elérhető lakhatás, helyi munkalehetőségek, közösségi terek fejlesztése.

9. Jövőkép összefoglalása

Az önkormányzat gazdasági programjának alapvető célja, hogy meghatározza és megmutassa a település fejlődési, fejlesztési irányát, és ennek érdekében a meglévő és lehetséges gazdasági és pénzügyi forrásokat prognosztizálja.

A jelen lévő programban felvázolt koncepció akkor lesz sikeres és eredményes, ha a lehető legtöbb dolgot meg tudunk valósítani belőle, és a folyamat során be tudunk kapcsolódni minden olyan országos és területi koncepcióba, melynek részeként a mi településünk is fejlődik.

Az önkormányzat alapvető célja az, hogy a városi infrastruktúra fejlesztésével, a közszolgáltatások színvonalának emelésével javítsa a város polgárainak életminőségét.

Ebben a törekvésben az önkormányzat számít a város polgárainak és az itt működő vállalkozásoknak, az itt érdekelt közszolgáltatóknak civil szervezeteknek, az állami és önkormányzati intézmények minden munkatársának aktív részvételére és konstruktív együttműködésére.

Az önkormányzat törekszik arra, hogy a külön erőforrásokat és tevékenységet összehangolja, közös mederbe terelje, minden itt élő, dolgozó vagy ide látogató ember közös java érdekében.

Bízunk abban, hogy Nyíradony 2029-re egy **élhetőbb, gazdaságilag stabilabb, szolgáltatásait jól működtető**, térségi szinten meghatározó kisvárossá válik. A gazdasági program megvalósításának kulcsa a pénzügyi fegyelem, a pályázati lehetőségek maximális kihasználása és a lakosság bevonása.

Az önkormányzat célja, hogy visszanyerje pénzügyi mozgásterét, helyreállítsa a közbizalmat, és hosszú távon olyan fejlesztési pályára állítsa a várost, amely biztosítja minden generáció számára az **otthonosságot, lehetőségeket és jövőképet**.

Bár jelenleg komoly kihívásokkal nézünk szembe, elkötelezetten dolgozunk egy stabil és tartós gazdasági alap megteremtésén, hogy közösen alakítsuk ki egy élhető, fejlődő város fundamentumait a ciklus végére.

Nyíradony, 2025. május 23.